ЗАТВЕРДЖЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
Бучанського ліцею №9
28.10.2026 р. № 3

Введено в дію
наказом директора ліцею
від 03.11.2026 р. № 189/О

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність учасників освітнього процесу Бучанського ліцею №9 (нова редакція з урахуванням норм Закону України «Про академічну доброчесність»)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення встановлює засади функціонування внутрішньої системи забезпечення академічної доброчесності в Бучанському ліцеї №9 (далі — Ліцей), визначає правові й організаційні засади формування культури академічної доброчесності, правила поведінки учасників освітнього процесу, види академічних правопорушень та порядок притягнення до відповідальності.

1.2. Положення розроблено відповідно до Конституції України, Законів України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX, «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Статуту Ліцею та інших нормативно-правових актів.

1.3. Дія цього Положення поширюється на здобувачів освіти (зокрема вступників до спеціалізованих/профільних класів Ліцею), педагогічних працівників та батьків (інших законних представників) здобувачів освіти. 1.4. Ліцей функціонує на засадах презумпції академічної доброчесності: особа вважається доброчесною, доки її недоброчесність не буде встановлена в порядку, визначеному законодавством та цим Положенням. Будь-які сумніви тлумачаться на користь особи, щодо якої розглядається питання про порушення.

2. БАЗОВІ ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Академічна доброчесність ґрунтується на таких ключових цінностях:

Чесність: неприпустимість обману, фальшування та плагіату у навчальній і педагогічній праці;

Довіра: впевненість у достовірності результатів оцінювання, дослідницької роботи та прозорості взаємодії;

Повага: визнання гідності інших, повага до інтелектуальної власності та авторських прав;

Справедливість: об’єктивність і неупередженість оцінювання, недискримінаційність вимог;

Відповідальність: сумлінне виконання своїх обов’язків, усвідомлення наслідків власних дій;

Прозорість: відкритість процедур оцінювання, чіткість вимог і критеріїв; Стійкість та мужність: готовність відстоювати принципи доброчесності попри тиск чи вигоду.

3. ПРАВИЛА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

3.1. Педагогічні працівники зобов’язані:

Власною поведінкою утверджувати культуру академічної доброчесності; Забезпечувати об’єктивне, прозоре та неупереджене оцінювання результатів навчання учнів;

Формувати зміст навчальних завдань, спрямованих на самостійну аналітичну роботу, критичне мислення та мінімізацію можливостей списування;

Навчати учнів коректному посиланню на джерела інформації, правилам цитування та етичному використанню інформаційних технологій;

Контролювати самостійність виконання робіт учнями;

Вчасно реагувати на факти порушень академічної доброчесності, припиняти їх та застосовувати визначені заходи реагування;

Уникати конфлікту інтересів та проявів корупції;

Коректно посилатися на власні та чужі методичні наробітки й дидактичні матеріали.

3.2. Здобувачі освіти зобов’язані:

Самостійно виконувати завдання поточного, тематичного, семестрового та підсумкового оцінювання (для осіб з ООП — з урахуванням індивідуальної програми);

Не використовувати під час контрольних заходів заборонені допоміжні матеріали чи технічні засоби (шпаргалки, мобільні телефони, несанкціонований доступ до мережі Інтернет тощо);

Зазначати джерела інформації під час підготовки проєктів, рефератів, виступів, робіт для конкурсу МАН;

Особисто виконувати завдання і не передавати свої роботи іншим учням для видачі за власні.

3.3. Батьки (законні представники) здобувачів освіти зобов’язані:

Сприяти дотриманню дітьми правил академічної доброчесності;

Не виконувати навчальні та творчі завдання замість учнів;

Не схиляти вчителів до необ'єктивного завищення оцінок і не чинити тиск на педагогів.

4. ПРАВИЛА ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ (ШІ)

4.1. Використання генеративного штучного інтелекту в Ліцеї дозволяється як допоміжний інструмент пошуку інформації, генерування ідей, самоперевірки та тренування, якщо це прямо не заборонено умовами конкретного завдання чи форми оцінювання.

4.2. Забороняється:

Подавати створений ШІ текст, комп'ютерну програму, презентацію чи розв'язок задачі повністю або фрагментарно як результат особистої праці без зазначення факту використання ШІ;

Використовувати засоби ШІ під час контрольних, діагностичних робіт, олімпіад, ДПА та інших контрольних заходів, де передбачено виключно самостійну роботу без доступу до сторонніх систем.

4.3. У разі використання систем ШІ при виконанні творчих чи дослідницьких проєктів здобувач освіти зобов’язаний навести застереження (дисклеймер): зазначити назву використаної моделі ШІ, мету використання та опис підказок/промптів.

5. ВИДИ ПОРУШЕНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. До порушень академічної доброчесності належать:

Академічний плагіат: оприлюднення або подання на оцінювання повністю чи частково результатів інших авторів як власних без відповідного посилання; Самоплагіат: повторне подання раніше оціненої власної роботи для отримання нового балу без дозволу вчителя;

Фабрикація: вигадування даних, експериментів, результатів досліджень або фактів;

Фальсифікація: свідоме спотворення первинних даних, результатів обчислень, підроблення підписів чи оцінок у класних журналах (електронних базах);

Списування: виконання контрольних завдань із залученням заборонених джерел інформації чи підказок;

Недоброчесне використання ШІ: видача результатів генерації штучного інтелекту за власну навчальну чи дослідницьку роботу;

Академічний саботаж: умисне створення перешкод іншим учасникам освітнього процесу у виконанні завдань, псування навчальних чи лабораторних робіт інших осіб;

Несанкціонована співпраця / стороннє авторство: залучення третіх осіб або сервісів до платного чи безоплатного виконання завдань (написання робіт на замовлення), а так само передача своєї роботи іншому учню для подання на оцінювання;

Обман: надання завідомо неправдивої інформації про причини відсутності, стан виконання завдань чи про результати освітньої діяльності; Необ'єктивне оцінювання: умисне завищення або заниження оцінок; Хабарництво та корупційні дії: надання або отримання будь-якої неправомірної вигоди (подарунків, послуг) за преференції в навчанні чи оцінюванні.

6. ЗАХОДИ РЕАГУВАННЯ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

6.1. До здобувачів освіти застосовуються заходи двох рівнів:Заходи виховного впливу (застосовуються до всіх учнів без вікових обмежень педагогом або адміністрацією):

Індивідуальна профілактична бесіда;

Усне або письмове попередження із внесенням запису в журнал обліку консультацій;

Зобов'язання повторно виконати навчальне завдання або його доопрацювати з обґрунтуванням джерел;

Проходження додаткового тематичного заняття/консультації з академічної грамотності.

Заходи академічної відповідальності (застосовуються виключно до осіб, які на момент вчинення порушення досягли 14-річного віку):

Повторне проходження оцінювання (контрольної, тестування, заліку); Анулювання результату оцінювання (без права перескладання — якщо це передбачено специфікою підсумкового зрізу);

Анулювання результатів участі в шкільному етапі олімпіад, конкурсів, змагань;

Позбавлення або обмеження у наданні заохочень, пільг чи внутрішніх стипендій, встановлених Ліцеєм.

6.2. Відповідальність педагогічних працівників:

Дисциплінарна відповідальність відповідно до Кодексу законів про працю України;

Відмова у присвоєнні або позбавлення присвоєної кваліфікаційної категорії чи педагогічного звання;

Відсторонення від участі в проведенні олімпіад, турнірів, конкурсів, експертних комісій строком на 1 рік;

Недопущення до позачергової атестації строком від 1 до 3 років;

Позбавлення заохочувальних виплат (премій) та нагород строком на 1 рік.

7. ПОРЯДОК ВИЯВЛЕННЯ ТА РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕНЬ

7.1. Повідомлення про порушення правил академічної доброчесності подається письмово (в паперовій або електронній формі) на ім'я директора Ліцею або уповноваженої особи з питань доброчесності.

7.2. Анонімні звернення не підлягають розгляду, крім випадків, якщо вони містять конкретні перевірювані фактичні дані про серйозні порушення.

7.3. Протягом трьох робочих днів з дня надходження повідомлення директор Ліцею приймає рішення про:

закриття провадження (у разі відсутності ознак порушення або відсутності належних даних);

застосування заходів виховного впливу (якщо порушення вчинене вперше учнем до 14 років);

передачу матеріалів на розгляд Комісії з питань академічної доброчесності.

7.4. Загальний строк розгляду справи та ухвалення остаточного рішення не може перевищувати шести місяців з дня виявлення або надходження повідомлення.

7.5. Особа, щодо якої розглядається питання, має право ознайомитися з усіма матеріалами, давати особисті письмові й усні пояснення, залучати батьків (для неповнолітніх) та оскаржити рішення у 10-денний термін до педагогічної ради або апеляційної інстанції Ліцею.

8. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

8.1. Комісія з питань академічної доброчесності є постійно діючим колегіальним консультативно-дорадчим органом.

8.2. Склад Комісії затверджується рішенням педагогічної ради терміном на 1 рік. До складу Комісії обов’язково входять: представники адміністрації, педагогічного колективу, батьківського самоврядування та в обов'язковому порядку представник учнівського самоврядування.

8.3. Засідання Комісії вважається правомочним, якщо на ньому присутні не менше 2/3 її складу. Рішення ухвалюються простою більшістю голосів відкритим або таємним голосуванням.

8.4. Комісія формує висновок щодо наявності чи відсутності факту порушення та надає обов’язкові для розгляду рекомендації директору Ліцею або педагогічній раді.

9. СИСТЕМА ЗАХОДІВ ІЗ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИХОВАННЯ

9.1. Ліцей забезпечує безперервне інформування учасників освітнього процесу, розміщуючи актуальні правила доброчесності в кабінетах, бібліотеці та на офіційному вебсайті Ліцею.

9.2. На початку кожного навчального року для учнів проводяться тематичні уроки-практикуми: «Як коректно цитувати», «Безпечний та доброчесний ШІ в навчанні», «Цінність власної думки».

9.3. Педагогічні працівники проходять щорічні інструктажі та підвищують кваліфікацію за напрямом «Академічна доброчесність в епоху цифрових технологій».

10. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

10.1. Положення затверджується педагогічною радою Ліцею та вводиться в дію наказом директора.

10.2. Текст цього Положення, а також усі зміни до нього оприлюднюються на офіційному сайті Бучанського ліцею №9 у відкритому доступі.